

3. Скултип Є. Антикорупційна політика держави та її вплив на розвиток суспільства // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2011. – № 2. – С. 22–28.
4. Йосифович Д. І. Порядок формування та структура Центрального антикорупційного бюро Республіки Польща / Д. І. Йосифович // Митна справа. – 2013. – № 4(2.2). – С. 92–97.

ГАРКУША А. Т.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного і фінансового права

ЗАХИСТ ПРАВА НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ

Стаття 11 Закону «Про державну службу» (2015), на відміну від чинного Закону «Про державну службу» (1993), передбачає механізм захисту державним службовцем свого права на державну службу у разі: а) порушення наданих йому прав; б) виникненні перешкод у реалізації таких прав (у цьому разі самі права державного службовця не порушуються, однак мають місце перешкоди щодо реалізації ним цих прав).

Важливо зазначити, що державний службовець має право звернутися з відповідною тільки *письмовою* скаргою до керівника державної служби в державному органі. При цьому, Закон чітко визначає форму звернення — письмова, і вид звернення — скарга, строк звернення — 30 днів з дня коли стало відомо або повинно було стати відомо про порушення прав. Відповідно до Закону України від 02.10.1996 р. «Про звернення громадян» скарга — це звернення з вимогою про поновлення прав і про захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб. Адресатом скарги є керівник державної служби державного органу.

Абзац другий ч. 1 ст. 11 передбачає два види скарги, з якою державний службовець може звернутися до керівника державної служби державного органу у разі порушення його права на державну службу, зокрема скарга: а) з викладенням фактів порушення його прав або перешкод у їхній реалізації; б) з викладенням фактів порушення його прав або перешкод у їхній реалізації і вимогою утворення комісії для перевірки викладених у ній фактів). При цьому слід зазначити, що така вимога державного службовця є його правом (може вимагати), а не обов'язком.

Право державного службовця на створення комісії кореспондується з обов'язком керівника державної служби її утворити. До складу такої комісії висуваються такі вимоги: 1) не менше трьох осіб; 2) в

однаковій кількості включаються представники від трьох сторін: керівника державної служби, який визначає їх з числа державних службовців цього державного органу; державного службовця, який визначає їх з числа державних службовців цього державного органу; виборного органу первинної профспілкової організації з числа державних службовців, делегованих рішенням цього органу, а в разі відсутності профспілкової організації — представники державних службовців, обрані на загальних зборах (конференції) державних службовців державного органу.

Стаття 11 Закону визначає порядок надання відповіді на скаргу державного службовця: 1) у разі розгляду скарги керівником державної служби — протягом 20 календарних днів з дня отримання скарги надати обґрунтовану письмову відповідь (рішення); 2) у разі розгляду скарги комісією — протягом 20 календарних днів з дня отримання скарги надати обґрунтовану письмову відповідь (рішення), яка ґрунтується на висновку комісії.

Слід зазначити, що право державного службовця звернутися із скаргою до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби — Національного агентства України з питань державної служби (далі — Нацдержслужба України) вишикає у разі: 1) неотримання в установленний строк обґрунтованої відповіді на скаргу; 2) незгоди з відповіддю керівника державної служби. У цьому разі мова йде про те, що державний службовець вчасно одержав відповідь на скаргу, однак його не задовольняє її вирішення. При цьому, Нацдержслужба України зобов'язана: 1) надати відповідь державному службовцю на його скаргу не пізніше 20 календарних днів з дня надходження скарги; 2) надати вмотивовану відповідь, тобто аргументувати свою позицію; 3) направити, у разі встановлення факту порушення прав державного службовця, відповідному державному органу вимогу. Ця вимога, про усунення відповідних порушень, є обов'язковою для виконання державним органом.

Важливо зазначити, що у разі не виявлення Нацдержслужбою України порушень прав державного службовця, вмотивована відповідь надається тільки державному службовцю, а державному органу — за розсудом Нацдержслужби. України, оскільки імперативного припису щодо цього у названій статті немає.

Частина 6 ст. 11 Закону передбачає порядок захисту державним службовцем права на державну службу у разі їх порушення або створення перешкод у їх реалізації: а) керівником державної служби; б) державним службовцем вищого органу (тобто, державним службовцем державного органу, який займає вищий рівень щодо державного органу, в якому він здійснює свою діяльність). У цьому разі скарга подається Нацдержслужбі України. Особливість порядку розгляду такої скарги полягає у тому, що: 1) її розгляд здійснюється шляхом

проведення службового розслідування; 2) службове розслідування ініціюється Нацдержслужбою України; 3) службове розслідування проводиться Нацдержслужбою України.

Важливо акцентувати увагу на тому, що ст. 11 передбачає як адміністративний, так і судовий захист державним службовцем реалізації своїх прав, падає на нього Законом «Про державну службу». При цьому, мова йде про оскарження державним службовцем: 1) рішень державного органу та їх посадових осіб, що перешкоджають реалізації його прав; 2) дій державного органу та їх посадових осіб, що перешкоджають реалізації його прав; 3) бездіяльності державного органу та їх посадових осіб, що перешкоджають реалізації його прав. Саме за державним службовцем залишається право вибору форми захисту свого права на державну службу.

ВАСИЛЬКІВСЬКА В. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного і фінансового права

НОВІТНІ ПРАВА ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ ЗА ЗАКОНОМ «ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ» (2015)

Під **правами** державного службовця маються на увазі обумовлені Конституцією України, цим Законом, іншими законами та підзаконними нормативними актами і можливості, і свободи професійної діяльності, які охороняються державою. Слід мати на увазі, що державні службовці мають права, як громадяни України (суб'єктивні громадянські права) і права, як особи, що займають посади в державних органах (службові права). Останні суттєво відрізняються від суб'єктивних громадянських прав своїми цілями і завданнями. У свою чергу, службові права державних службовців можна поділити на два види: загальні (передбачені цією статтею) і посадові (які передбачаються у професійно-кваліфікаційних характеристиках посад державних службовців та в посадових положеннях та інструкціях. Як зазначалося вище, державні службовці мають право користуватися правами і свободами, які гарантуються громадянам України Конституцією і законами України. Основні права і свободи людини і громадянина закріплені у Конституції України і їх перелік не підлягає обмеженню. Разом із тим необхідно зазначити, що реалізація окремих прав є обмеженою при зайнятті посади державного службовця. Так, державний службовець не має права займатися підприємницькою діяльністю, права на забастовку тощо.